

Zorbalığı ortaya çıkarmak ve önlemek

Zorbalığı ortaya çıkarmak ve önlemek için, zorba çocukların kişilik tiplerini bilmek çok önemlidir. Zorbalar iri veya ufak herhangi bir yapıda olabilir. Aynı zamanda kızlar da erkekler kadar zorbalığı uygulayacak yeterlikte olabilir. Araştırma sonuçları zorbaların genellikle kişilik bozukluğu olduğunu, okul kurallarını sıklıkla ihlal ettiklerini, az kaygı duyduklarını, özsaygı düzeylerinin yüksek olduğunu, diğer öğrencilere karşı olumlu tavır sergilemediklerini, başkalarının başarılarını kıskandıklarını, yenilgiyi kabul edemediklerini, öfkeli olduklarını ve ilişkilerinde başarısız olduklarını göstermektedir. Ayrıca, ailesi içinde zorba davranışlara maruz kalan, okulda başarı gösteremeyen, değersiz olduğunu düşünen ve kendilerine güvenmeyen öğrenciler de zorbalığa başvurabilmektedir. Zorbalığın mağdurlarına gelince, Elliot (1997) mağdurların çoğunlukla, duyarlı, zeki, nazik ve aileleri ile iyi ilişkiler kurabilen çocuklar olduğunu söylemektedir. Bu tür çocuklar, genellikle çatışmaların, bağışmaların olmadığı aile ortamından gelmektedir. Bu yüzden zorbalar onlara saldırdıklarında ne yapacaklarını bilememektedirler. Sıklıkla kendilerine zorbaların neden kaba güç uygulamaya çalıştıklarını sorarlar ve kendilerine böyle davranılmasına neden olacak bir şey yapmadıklarını ve bunu hak etmediklerini düşünürler. Acı olan, zorbanın bakış açısından, bu tür çocukların çok iyi hedef olmalarıdır. Çünkü bu çocuklar genellikle, kaygılı, güvensiz, çekingen, ürkek ve içine kapanık oldukları için karşılık vermemektedir. Çocukların okulda zorba davranışlara maruz kalıp kalmadığını fark etme sorumluluğu ilk olarak ailelere düşmektedir. Ailelerin çocukları ile sürekli iletişim halinde olması ve çocuğun davranışlarındaki değişiklikleri izlemesi kuskusuz çok önemlidir. Ancak okullardaki zorbalık olaylarının' belirlenmesi ve önlenmesinde tüm sorumluluğu ailelere yüklemek de çok yanlış olur. Çünkü aileler sorunu fark etseler bile bireysel çabaları ile çözüme ulaşmada her zaman başarılı olamayabilirler. Bu yüzden, ailelerin yanında, gün boyu çocukla yüz yüze iletişim halinde oldukları için basta öğretmenlere ve okul yöneticilerine de okul zorbalığının önlenmesinde önemli görevler düşmektedir. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin soruna duyarlı olmaları ve sorunla bas etmede gerekli çabayı göstermeleri gerekmektedir. Zorbalık ile bas etmede okul yönetiminin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin Elliot (1997) tarafından aşağıda belirtilen gerçekleri her zaman göz önünde bulundurmalarında yarar vardır:

1. Kimse zorbalığa maruz kalmayı hak etmez.
2. Gerek ad takma, gerek gruptan dışlama, itme ya da zorlama olsun, zorbalık her zaman zalimliklidir.
3. Ciddi zorbalıklar asla görmezlikten gelinemez.
4. Zorbalık her zaman zorba ile mağdur arasında eşit olmayan gücü içerir.
5. Zorbalığa başvurarak bundan kolaylıkla sıyrılanlar, zorbalığı isteklerine kolayca ulaşmanın bir yolu olarak göreceklidir. Bu tür davranışlar onların okul, sonrasındaki yaşamlarında da devam edebilir.
6. Arkadaşlarının zorbalığa maruz kaldığını izleyen öğrenciler, zorbalığa müdahale edemediklerinden dolayı mutsuz olurlar.
7. Zorbalığa maruz kalan öğrenciler depresyona girebilirler. Kendilerine saygıları düşük, güvensiz, çekingen ve öfkeli olurlar.
8. Zorbalığa maruz kalan öğrencilerin zorbalığı durdurmak için yetişkinlerin yardımına gereksinimi vardır.
9. Zorbalık, yetişkinlerin kesin kararlı olması durumunda her zaman durdurulabilir.

10. Okullar öğrencileri zorbalığa karşı korumakla sorumludurlar.